

گزارش

اینترنت طبقاتی: طرح جدید تندروهای مجلس برای قفل کردن فضای مجازی در ایران:

نقاب جدید برای طرح صیانت

وحیده کریمی

طرح جنجالی محدودسازی اینترنت با نام جدید «نظام‌بخشی فضای مجازی» به مجلس بازگشته است تا این‌بار شاهد طرح صیانت ۳ باشیم. فضای مجازی در ایران همچنان میدان جنگ تندروهاست؛ جریانی که بی‌اعتنا به اعتراضات مردم، دست از تلاش برای محدودسازی اینترنت و کنترل کامل فضای مجازی برنمی‌دارد. پس از شکست‌های پی‌درپی در سال‌های گذشته، این جریان حالا با نقاب جدید و نامی تازه، دوباره قصد دارد همان مسیر ممنوعیت‌ها و فیلترینگ‌های گسترده را ادامه دهد و با اجرای طرح «نظام‌بخشی فضای مجازی»، دوباره آزادی اطلاعات و دسترسی به اینترنت را گروگان بگیرد. این بازگشت تکراری اما تلخ، هشداری جدی برای آینده اینترنت در ایران است؛ آینده‌ای که تاب‌آوری مردم را هدف قرار داده و در صورت اجراشدن، اینترنت و کسب‌وکارهای مردم در فضای مجازی در سیاست‌گذاری‌های بسته و محدود گرفتار خواهد شد. مجلس دوازدهم که در سایه فضای پر تنش و احساسی رزوه‌ای پساچنگ فعالیت می‌کند، به‌شدت مستعد تأثیرپذیری از جریانات تندرو شده است. این شرایط بحرانی و احساسات شعله‌ور جامعه، زمینه را برای تندروها فراهم کرده تا با بهره‌گیری از جو ملتهب، خواسته‌های محدودکننده خود را با قدرت بیشتری پیش ببرند. با توجه به تعداد قابل توجه نمایندگان همسو، این جریان موفق شده فضای عمومی مجلس را به سمت حمایت از طرح‌های سخت‌گیرانه و محدودسازی فضای مجازی سوق دهد؛ فضایی که بیشتر به شعله‌ورکردن نگرانی‌ها و تشدید کنترل‌ها می‌انجامد تا پاسخ‌گویی به مطالبات واقعی مردم. درحالی‌که دولت تحت فشار شدید افکار عمومی مجبور به پس‌گیری لایحه تند و مجازات‌محور خود شد «لایحه‌ای که عملاً آزادی بیان را به بهانه «ساماندهی فضای مجازی» به پایان می‌رساند» در این بین جریان رادیکال مجلس دست از تلاش نکشیده و به دنبال شعله‌ورکردن دوباره تنش‌های اجتماعی در این حوزه است. این گروه که حاضر نیست تسلیم مطالبات مردم شود، قصد دارد با طرحی جدید و نامی متفاوت، باز هم محدودیت‌ها و کنترل‌های سختگیرانه را به فضای مجازی تحمیل کند و فضای اجتماعی را در آستانه برخوردی تازه قرار دهد. این طرح جدید که در روز ۱۲ مرداد در صحن مجلس اعلام وصول شده، با وجود عدم شفافیت در جزئیات، تکرار همان اهداف محدودکننده طرح‌های پیشین است. طرح «صیانت» برای نخستین‌بار در مجلس دهم مطرح و به دلیل واکنش‌های گسترده مردمی و کارشناسی از دستور کار خارج شد. در مجلس یازدهم نیز پس از چند بار تغییر و انتقال بررسی آن به کمیسیون مشترک براساس اصل ۸۵ قانون اساسی، سرانجام بخشی از بندهای آن به شورای عالی فضای مجازی سپرده شد و سپس عملاً مسکوت ماند. با این حال، پس از عقب‌نشینی دولت در ارائه لایحه قوه قضائیه، مجلس فرصت را غنیمت شمرده و با کارگروه «کمیته هنر، رسانه و فضای مجازی مجلس» به ریاست حمید رسایی، نماینده مجلس، نسخه جدیدی از این طرح را با نام «نظام‌بخشی فضای مجازی» تدوین کرده است. هرچند تا مدت‌ها خبری از اعلام وصول طرح نبود که نشان‌دهنده تلاش برای پیشبرد چراغ خاموش و بدون اطلاع‌رسانی شفاف است.

طرحی ناکام با ۵ نام مختلف

طرح ابتدایی مجلس ایران برای اینترنت تا قبل از طرح اخیر، چهار بار تغییر نام داده و پس از انتقاد مرکز پژوهش‌های مجلس به «نظام تنظیم مقررات خدمات فضای مجازی» تغییر پیدا کرد. «طرح ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی»، «طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی» و «طرح حمایت از حقوق کاربران فضای مجازی و خدمات پایه کاربردی» چهار نام پیشین این طرح بوده و اکنون هم با نام «نظام‌بخشی فضای مجازی» اعلام وصول شده است. این طرح همچنان به نام «طرح صیانت» یا «طرح محدودسازی اینترنت» نیز معروف است. البته آخرین تلاش‌های جریان تندرو برای به‌نتیجه‌رساندن این طرح، مربوط به اردیبهشت سال ۱۴۰۳، است که بار دیگر در دستور کار مجلس قرار گرفت. این در حالی بود که نمایندگان مجلس در مردادماه ۱۴۰۰ تصمیم گرفتند بررسی این طرح را براساس اصل ۸۵ قانون اساسی، به جای بررسی در صحن علنی، به یک کمیسیون مشترک واگذار کنند. اگرچه به نظر می‌رسید این طرح از دستور کار مجلس خارج شده باشد، اما در آخرین روزهای فعالیت مجلس یازدهم، طرح صیانت مجدداً در دستور کار قرار گرفت و حتی روز سه‌شنبه، اول خردادماه، در آخرین روز کاری مجلس یازدهم، در دستور کار مجلس قرارنت شد با این حال فرصتی برای بررسی آن فراهم نشد. غلامرضا قزلبه‌نوری، نماینده وقت مجلس و عضو کمیسیون مشترک بررسی طرح صیانت، به ایسنا گفته بود: «تمامی طرح‌ها و لویاحی که مجلس بررسی آنها را شروع کرده یا بررسی آن نیمه‌تمام باقی مانده باشد، به دوره بعدی منتقل نمی‌شود و منتفی است». بر این اساس پرونده طرح صیانت در این دوره از مجلس بسته و تکلیف آن مشخص نشد. طرح صیانت نخستین‌بار در مجلس دهم مطرح شد اما به دلیل واکنش‌های گسترده کارشناسان و افکار عمومی، از دستور کار خارج شد. در مجلس یازدهم نمایندگان موافق محدودیت‌های گسترده برای شبکه‌های اجتماعی، این طرح را بار دیگر به دستور کار بازگرداندند. با این حال، انتقادات به بررسی آن در مجلس همچنان ادامه داشت و موضوع بررسی طرح براساس اصل ۸۵ قانون اساسی مطرح شد. طبق اصل ۸۵ قانون اساسی، «سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند اما در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی قوانین را با رعایت اصل ۷۲ به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند. در این صورت این قوانین در مدت معینی به صورت آزمایشی اجرا می‌شوند و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود». این موضوع باعث شد بررسی طرح صیانت وارد مرحله جدیدی شود. کارشناسان معتقد بودند بررسی طرح در کمیسیون مشترک نوعی پنهان‌کاری و دور از چشم مردم است و ممکن است به ضرر کاربران تمام شود. این نگرانی‌ها و اعتراضات گسترده کاربران و کارشناسان ادامه داشت، اما مردادماه ۱۴۰۰ بررسی طرح بر اساس اصل ۸۵ در صحن تصویب و همراه همان سال اولین جلسه کمیسیون مشترک برگزار شد. با ادامه اعتراض‌ها، شه‌رومراه ۱۴۰۱ نمایندگان اعلام کردند که بررسی طرح به شورای عالی فضای مجازی سپرده شده است. در همان زمان نیز بخشی از بندهای این طرح در شورای عالی فضای مجازی تصویب شد، اما آنچه از طرح باقی ماند در نهایت بایگانی شد و مسکوت ماند.

جزئیاتی که هنوز مشخص نیست

درحالی‌که جزئیات کامل طرح هنوز منتشر نشده، سخنان برخی نمایندگان از جمله بخشایش اردستانی، نماینده مجلس، نشان می‌دهد که هدف اصلی طرح ایجاد «اینترنت طبقاتی» و کنترل کامل بر فعالیت پلتفرم‌های خارجی است؛ مسیری که پیش‌تر نیز در طرح‌های صیانت و ساماندهی پیام‌رسان‌ها دنبال شده بود.

داوود حشمتی: مخالفان دیروز، موافقان امروز و شیفتگان

دیروز علی لاریجانی، حالا به مخالفان او تبدیل شده‌اند. آیا خط‌کشی‌های سیاسی ایران تغییر کرده است؟ یا آنکه موقعیتی که سیاست‌مداران در طول زمان در آن قرار می‌گیرند، زاویه آنها را با مردم دور و نزدیک می‌کند؟ آیا بازگشت علی لاریجانی می‌تواند به نوعی بازگشت به پیش از دوران احمدی‌نژاد قلمداد شود؟

با انتصاب رسمی علی لاریجانی به‌عنوان دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، شاهد چند مواجهه با او بودیم که از دو منظر متفاوت باید به آن نگاه کرد. اول: نگاه جریان‌های سیاسی به علی لاریجانی و دوم: موقعیت و جایگاه جلیلی بعد از انتصاب لاریجانی است.

اول: جریان‌های سیاسی چه می‌گویند؟

برخی از آمدن علی لاریجانی به دبیرخانه شحام خوشحال هستند. برخی دیگر فکر می‌کنند با جداشدن شورای‌عالی دفاع درواقع قدرت دبیرخانه شحام کاسته شده و فضا برای تحرک لاریجانی مانند گذشته نیست. آنها که این سال‌ها به دنبال عقلانیت در سیاست بودند، از آمدن لاریجانی استقبال کردند. اما جریان تحریمی در انتخابات، برایش تفاوتی میان لاریجانی و پزشکیان و جلیلی نیست. آنها امیدواری از بابت آمدن فردی را که سال‌های قبل اتفاقاً با تمام قوا در مقابل اصلاحات ایستاد و اجازه نداد اصلاحات به وقتش انجام شود، «امید کاذب» یا «جعل امید» می‌دانند.

اما اختلاف در میان اصولگرایان بیشتر است. پاچوش‌ها و چنارها از یک موقعیت واحد در قبال بازگشت علی لاریجانی برخوردار نیستند. آنها مدت‌ها بود که اتفاقاً برای بازگشت جلیلی به دبیرخانه شحام تلاش می‌کردند. حتی از همان زمان که شمخانی در دبیرخانه بود و بعد از آن در سال ۱۴۰۳ که انتقادات به احمدیان شروع شده بود، تلاش‌های آنها ناکام ماند و حالا به جای آنکه جلیلی انتخاب شود، رقیب او به این سمت انتخاب شده است. در این رقابت رفتن بخش مهمی از اعضای دولت رئیسی به دبیرخانه شحام و نگرانی از آمدن لاریجانی به این دبیرخانه هم بی‌تأثیر نیست.

اما چارها از آمدن لاریجانی استقبال و تلاش می‌کنند او را در حد و اندازه لاریجانی سال ۸۴ دارند؛ کسی که هم با احمدی‌نژاد زاویه داشت و هم با اصلاح‌طلبان.

دراین‌میان برخی از اصلاح‌طلبان هم با تعریف و تمجیدهایی شدید و دادن امیدهایی سعی می‌کنند از لاریجانی «ابرمد سیاست» مانند «فروغی» بسازند که می‌تواند مسیر تاریخ را تغییر دهد. نکته‌ای که به نظر می‌رسد بیش از آنکه

نگاهی به صف آرایي مخالفان و موافقان علی لاریجانی در دو دهه اخیر

خط‌کشی‌های سیاسی؛ از دشمنی تا دل‌دادگی

فصلی‌مجلسی‌ایران، فارس

نزدیک به واقعیت باشد، برای ایستادن با شرمندگی در کنار لاریجانی و گذاشتن زنبیل در اردوگاه کسی است که در همان دهه ۸۰ بیشترین حملات را به او داشتند؛ درواقع تکراری از همان مسیری که با هاشمی از تقابل تا شیفتگی دنبال شد.

نسبت‌سنجی میان لاریجانی و جلیلی

مهم‌تر از همه نسبت‌سنجی میان وضعیت لاریجانی و جلیلی است. بی‌دلیل هم نیست که حامیان جلیلی از آمدن لاریجانی احساس ناخوشایندی دارند. لاریجانی دومین دبیر شورای‌عالی امنیت ملی ایران بود. آن‌هم بعد از آنکه ۱۵ سال دبیری حسن روحانی بر این شورا پایان یافت. پایان دبیری حسن روحانی در سال ۸۴ مصادف بود با روی کار آمدن جریان جدیدی از اصولگرایان تندرو که آن روزها احمدی‌نژاد و این روزها جلیلی آنها را نمایندگی می‌کند.

لاریجانی در این مقام عمر کوتاهی داشت. کوتاه‌ترین دورانی که تاکنون یک دبیر در این مقام طی کرده، به لاریجانی اختصاص دارد؛ با دو سال و دو ماه و پنج روز. حتی هفت روز کوتاه‌تر از عمر دبیری احمدیان در این شورا. دلیل رفتن او هم ناهماهنگی با همان بخش تندرو اصولگرایان بود. با رفتن لاریجانی، سعید جلیلی در دبیرخانه شحام بر مسند قدرت نشست تا سال‌های مهم و سرنوشت‌ساز ایران در آن رقم

لاریجانی، نماد عقلانیت و عمل‌گرایی ایرانی

سیدمحمد حسینی

سفير سابق جمهوري اسلامي ايران در عربستان سعودي

بسیار وجود دارد بنابراین باید برای احتمال جنگی دیگر آمادگی کامل داشت. شباهت دیگر دو جنگ در مسیر دیپلماسی و عمل‌گرایی ایران در میدان و سیاست خارجی است. ایران در سال ۶۷ با وجود شعارهایی نظیر جنگ جنگ تا پیروزی، بهر آزادی قدس از کرِلا باید گذشت و...

عمل‌گرایانه و البته عزتمندانه در تکوین قطع‌نامه مشعشع ۵۹۸ مشارکت کرد و آن را پذیرفت. اعمال خواسته‌های ایران در قطع‌نامه ۵۹۸ واقع حماسه دیپلماتیک دست‌اندرکاران وقت وزارت خارجه ایران بود. برای فهم این حماسه کافی است قطع‌نامه‌های صادرشده از سوی شورای امنیت سازمان ملل متحد در طول جنگ از قطع‌نامه ۴۷۹ در ششم مهر ۱۳۵۹ با عنوان «وضعیت میان ایران و عراق» تا قطع‌نامه ۵۹۸ در ۱۲ مهر ۱۳۶۷ را بخوانید تا به قدرت دیپلماسی ایران در قطع‌نامه ۵۹۸ پی ببرید. پرواضح است که قطع‌نامه ۵۹۸ مستظهر به جان‌فشانی‌ها و حماسه‌های رزمندگان اسلام در جنگ تحمیلی و رهبری داهیانۀ امام (رض) و مسئولان وقت به دست آمد. حالا دوباره تاریخ تکرار شده است. ایران در میدان نظامی به‌ویژه در قبال حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای خود پاسخی عمل‌گرایانه و هوشمندانه داد. توان بازدارندگی و بسیج مردمی خود را نیز به رخ دشمن کشید و آن را پشتوانه‌ای برای مذاکرات فردای نبرد قرار داده است. قوه عاقله نظام سیاسی ایران با انتخاب هوشمندانه علی لاریجانی، مسیر جدیدی را در سیاست خارجی آغاز کرده است. آیا علی لاریجانی مانند شرایط قطع‌نامه ۵۹۸ قرار است توافق پس از نبرد را پی‌ریزی کند؟ برای پاسخ به این سؤال باید اندکی صوری کرد اما انتخاب علی لاریجانی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی در این شرایط خطیر بسیار عقلایی و هوشمندانه بود. به‌واسطه تجربیاتی که از همکاری با ایشان در دوران سفارت عربستان داشتیم، لازم می‌دانم به چند ویژگی برجسته ایشان اشاره کنم که بسیار برای دلسوزان کشور امیدبخش است.

۱- علی لاریجانی، سیاست‌مدار کهنه‌کار و باتجربه ایران اسلامی است که از وزارت فرهنگ، ریاست سازمان صداوسیما، دبیری شورای عالی امنیت ملی در دولت دهم و ریاست مقتدرانه سه دوره مجلس را در کارنامه دارد. او رابطه خوبی با نخبگان سیاسی و نظامی دارد، مورد اعتماد شخص مقام معظم رهبری است و امین حاکمیت و دولت نیز محسوب می‌شود. پس برای پیشبرد برنامه‌های کلان نظام می‌تواند ارکان قدرت در ایران را با شحام همراه کند.

۲- علی لاریجانی خود تحلیلگر مسائل کلان سیاسی است. مهم است برای یک نخبه سیاسی دیگران تحلیل‌دا کنند یا آنکه نخبه سیاسی خودش اهل تحلیل و نظر باشد. در جهانی که امنیت و وجهه و چهره‌های مختلفی دارد و قدرت دارای ابعاد مختلفی است، شناسایی و تحلیل دقیق ابعاد قدرت و وجوه امنیت بسیار مهم است. لاریجانی به‌خوبی می‌داند در کدام موضوع و کدام زمان، کدام‌یک از ابعاد قدرت و امنیت برجستگی دارد. ذهن فلسفی و انباشتی از تجربیات عملی در سیاست داخلی و خارجی از او «نخبه علمی و اجرایی» ساخته است.

۳- علی لاریجانی استاد پیوندادن میدان و دیپلماسی است. پس از جنگ ۳۳ روزه به‌عنوان سفیر عربستان از نزدیک شاهد بودم او چگونه از پیروزی حزب‌الله، در مذاکرات حرمانه ایران با عربستان در موضوعات منطقه‌ای، کلی کارت برنده برای ایران تولید کرد و در فضایی دوستانه و صلح‌آمیز، منافعی حداکثری برای ایران در مذاکرات با عربستان به دست آورد. لاریجانی در مذاکرات هسته‌ای با خاور سولوان نیز نزدیک به توافق بود که با کارشکنی رئیس دولت وقت، مذاکرات به نتیجه نرسید.

۴- علی لاریجانی عمل‌گرا و معطوف به نتیجه عمل می‌کند. ایشان با وجود دانش و تجربه، از نخبگان مختلف در پیشبرد امور استفاده می‌کند و به معنای واقعی کلمه، دغدغه منافع ملی کشور را دارد. نظام سیاسی، مردم ایران و سرزمین ایران را یک مجموعه واحد می‌داند. از همه مهم‌تر شجاعت و جسارت اوست. لاریجانی از قیل و قال جناح‌های تندروی داخلی و های و هوی معاندان خارجی واهمه ندارد.

۵- در نهایت اینکه علی لاریجانی اخلاقی مدار است. می‌داند در کدام مقطع از تاریخ ایستاده است. از این‌رو با وجود همه بی‌مهری‌ها و به تعبیر رهبر معظم انقلاب «جفایی» که به ایشان شد، مانند یک سرباز در یکی از حساس‌ترین و خطرناک‌ترین دوره‌های تاریخ کشور، مسئولیتی تاریخی را بر عهده گرفته است.

خبر

قالیباف:مجلس برای تصویب لوایح دولت در حمایت از خبرنگاران آمادگی دارد

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت که مجلس شورای اسلامی برای تصویب لوایح دولت در حمایت از رسانه‌ها و خبرنگاران آمادگی دارد. به گزارش ایسنا، متن پیام تبریک محمدباقر قالیباف رئیس مجلس به مناسبت روز خبرنگار به شرح زیر است:

«بسم الله الرحمن الرحيم، نون والقلم و ما یسطرون ۱۷ مرداد سالروز شهادت شهید صارمی خبرنگار پرتلاش خبرگزاری جمهوری اسلامی و روز خبرنگار را به تمامی اصحاب رسانه، قلم و آگاهی تبریک عرض می‌کنم. خبرنگاران، عکاسان و فعالان عرصه خبر خبرنگار به شرح زیر است: «بسم الله الرحمن الرحيم، نون والقلم و ما یسطرون ۱۷ مرداد سالروز شهادت شهید صارمی خبرنگار پرتلاش خبرگزاری جمهوری اسلامی و روز خبرنگار را به تمامی اصحاب رسانه، قلم و آگاهی تبریک عرض می‌کنم. خبرنگاران، عکاسان و فعالان عرصه خبر و اطلاع‌رسانی در دنیای کنونی و جهانی که سکوت و سرافکندگی حکام ظلم و جور، بیش از هرزمانی دنیا را به شگفتی واداشته، سکوت جهان را با قلم و رسانه خود شکستند که تقدیم ۱۲ شهید گران‌قدر در طی جنگ ۱۲ روزه تحمیلی رژیم صهیونی علیه ملت و کشورمان بار دیگر ساحت قلم و خیر را به خون پاک شهیدان رنگین و متبرک کرد. خبرنگاران در کشور ما از روحیه جوانی و انگیزه برخوردارند که از سوی ارکان نظام به ویژه دولت و مجلس باید تلاش و همت آنها را ستود و برای رفع مطالبات و دغدغه‌هایشان کوشید.ایجاد امنیت شغلی با کمک به تقویت رسانه‌های خصوصی و پرمخاطب و الزام دولت و حاکم شآن و کرامت خبرنگاران، لحاظ‌کردن این حرفه به عنوان شغلی سخت و زیان‌آور و اهتمام به رشد نهادهای صنفی با حمایت قانونی و نظارت بر انجام آنها در این امر شمرنمتر خواهد بود. مجلس شورای اسلامی به عنوان نهاد ممتاز قانون‌گذاری و نظارت در کشور، ضمن اعلام آمادگی برای تصویب لوایح دولت در حمایت از رسانه‌ها و خبرنگاران، دریافت نقطه‌نظرات و پیشنهادات اهالی رسانه در راستای اعتدای آگاهی‌بخشی به افکار عمومی، حمایت از رسانه‌ها، خبرنگاران و جریان آزاد دسترسی و انتشار اخبار و تبادل اطلاعات را یکی از دغدغه‌های مهم خویش دانسته و تلاش می‌کند در دوره دوازدهم گام‌هایی اثربخش و راهگشا در این حوزه برداشته شود.»

رئیس ستاد مرکزی اربعین: تا عصر پنجشنبه ۵ میلیون و ۸۵۰ هزار نفر در سامانه سماح ثبت‌نام کردند

رئیس ستاد مرکزی اربعین با توصیه اکید به زائران برای ثبت‌نام در سامانه سماح، گفت: تا عصر پنجشنبه ۱۶ مرداد، دو میلیون و ۸۵۰ هزار نفر در این سامانه ثبت‌نام کردند. به گزارش ایسنا به نقل از وزارت کشور، علی‌اکبر پورجمشیدیان اظهار کرد: ثبت‌نام در سامانه سماح به سرعت در حال افزایش است و کسانی که در این سامانه ثبت‌نام می‌کنند با پرداخت ۱۴۰ هزار تومان به مدت یک ماه از اول تا ۳۰ صفر بیمه می‌شوند و در طول سفر از خدمات آن بهره‌مند می‌شوند. رئیس ستاد مرکزی اربعین گفت: ممکن است افرادی به مدت بدون ثبت‌نام در سماح به مرز مراجعه و حتی عبور کنند، اما از خدمات از جمله بیمه محروم می‌شوند. پورجمشیدیان به زائران توصیه کرد: بدون گذرنامه بین‌المللی با مدت اعتبار شش ماه یا گذرنامه زیارتی به مرزها مراجعه نکنند چون امکان خروج از کشور را ندارند. رئیس ستاد مرکزی اربعین تأکید کرد: اتباع خارجی مجاز می‌توانند با استفاده از سند خادم که نوعی گذرنامه است مانند اتباع ایرانی به سفر اربعین بروند اما به اتباع غیرمجاز هیچ‌گونه خدماتی داده نمی‌شود. پورجمشیدیان اضافه کرد: برخی اتباع کشورهای همسایه نیز به صورت عبوری از ایران عازم عراق و سفر اربعین می‌شوند، اتباع افغانستانی به صورت کاروانی و زمینی با اتوبوس‌های خودشان وارد ایران می‌شوند و به مرز عراق می‌روند و اتباع پاکستانی نیز با توجه به تصمیم دولتشان فقط به صورت هوایی از طریق ایران به عراق می‌روند. وی گفت: امسال برای تسهیل سفر اتباع کشورهای همسایه وثیقه ۵۰۰ دلاری حذف شده است. رئیس ستاد مرکزی اربعین افزود: زائرانی که در طول سفر در عراق با مشکلی مواجه می‌شوند یا گذرنامه‌شان مفقود می‌شود، می‌توانند با شماره ۱۲۸ که مربوط به کشورمان است یا ۹۱۱ که مربوط به کشور عراق است، به صورت رایگان تماس بگیرند و مشکلسشان را حل کنند. کنسولگری‌های ایران در کربلا، نجف، بغداد و سامرا نیز آماده خدمات‌رسانی به زائران و هموطنان در این زمینه هستند. پورجمشیدیان با بیان اینکه حمل‌ونقل اربعین بزرگ‌ترین عملیات لجستیکی جهان است، گفت: در مدت حدود ۱۵ روز حدود هشت میلیون سفر انجام می‌شود.